Ceturtdiena, 2019. gada 18. jūlijs

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

EIROPAS PARLAMENTS

P9_TA(2019)0004

Stāvoklis Honkongā

Eiropas Parlamenta 2019. gada 18. jūlija rezolūcija par stāvokli Honkongā (2019/2732(RSP))

(2021/C 165/01)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Honkongu,

— ņemot vērā Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) runaspersonas 2019. gada 12. jūnija paziņojumu par notiekošajiem protestiem pret ierosinātajām izdošanas reformām Honkongā,

— ņemot vērā EĀDD runaspersonas 2019. gada 1. jūlija paziņojumu par jaunākajām norisēm Honkongā,

— ņemot vērā Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala (*SAR*) Pamatlikumu, kas tika pieņemts 1990. gada 4. aprīlī un stājās spēkā 1997. gada 1. jūlijā,

— ņemot vērā Apvienotās Karalistes valdības un Ķīnas Tautas Republikas valdības 1984. gada 19. decembra kopīgo deklarāciju par Honkongas jautājumu, kas pazīstama arī kā Ķīnas un Lielbritānijas kopīgā deklarācija,

— ņemot vērā Komisijas un Komisijas priekšsēdētāja vietnieces / Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) 2019. gada 8. maija kopīgo ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei "Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabals – 2018. gada ziņojums",

— ņemot vērā 21. ES un Ķīnas samita kopīgo paziņojumu 2019. gada 9. aprīlī,

— ņemot vērā ES un Ķīnas dialogu par cilvēktiesībām, kas tika uzsākts 1995. gadā, un šā dialoga 37. kārtu 2019. gada 1. un 2. aprīlī,

— ņemot vērā Komisijas un PV/AP 2019. gada 12. marta kopīgo paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei "ES un Ķīna — stratēģiska perspektīva",

— ņemot vērā 1966. gada 16. decembra Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,

— ņemot vērā ANO Konvenciju pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu,

— ņemot vērā 1948. gada Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,

— ņemot vērā 2018. gada novembrī veikto ANO vispārējo regulāro pārskatu (VRP) par Ķīnu,

— ņemot vērā Reglamenta 144. panta 5. punktu un 132. panta 4. punktu,

A. tā kā cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma veicināšanai un respektēšanai būtu jāpaliek ES un Ķīnas ilgtermiņa partnerības centrālajam aspektam saskaņā ar ES apņemšanos ievērot šīs vērtības ārējās attiecībās un Ķīnas pausto interesi pievienoties šīm svarīgajām vērtībām savā attīstībā un starptautiskajā sadarbībā;

B. tā kā Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala (HKSAR) valdība ir ierosinājusi 2019. gada (grozījumu) tiesību aktu par noziedzīgu nodarījumu izdarījušām meklētām personām un savstarpēju palīdzību krimināllietās, lai grozītu Rīkojumu par noziedzīgu nodarījumu izdarījušām meklētām personām (*FOO*) un Rīkojumu par savstarpējo juridisko palīdzību krimināllietās (*MLAO*);

C. tā kā Honkongas vadītāja *Carrie Lam* 2019. gada 9. jūlijā paziņoja, ka plašu nosodījumu ieguvušie tiesību akti ir "miruši"; tā kā viņa nav paziņojusi, ka likumprojekts tiks atsaukts;

D. tā kā ierosinātais tiesību akts varētu palīdzēt izdot Ķīnai personas politisku iemeslu dēļ un pakļaut šīs personas tiesu sistēmai, kurā ir nopietni cilvēktiesību pārkāpumi; tā kā saskaņā ar ierosinātajiem grozījumiem Honkongas tiesai nebūtu skaidras, nepārprotamas jurisdikcijas un juridiska pienākuma izskatīt dažādās cilvēktiesību jomas, kas saistītas ar lietām, kuras izskata tiesas Ķīnas kontinentālajā daļā vai citās valstīs;

E. tā kā kontinentālās Ķīnas tiesu sistēma nav neatkarīga no valdības un Ķīnas Komunistiskās partijas un tai ir raksturīga patvaļīga aizturēšana, spīdzināšana un cita veida slikta izturēšanās, nopietni pārkāptas tiesības uz taisnīgu tiesu, piespiedu pazušana un dažādas sistēmas, kas saistītas ar turēšanu apcietinājumā bez saziņas iespējām un bez tiesas procesa;

F. tā kā daudzi Honkongas iedzīvotāji, no demokrātijas aktīvistiem līdz uzņēmējiem, baidās tikt izdoti kontinentālajai Ķīnai;

G. tā kā Honkongas iedzīvotāji vēl nepiedzīvoti lielā skaitā izgāja ielās, miermīlīgā veidā izmantojot savas pamattiesības pulcēties un protestēt; tā kā 2019. gada 12. jūnijā desmitiem tūkstošu protestētāju pulcējās pie Likumdošanas padomes ēkas un tās tuvumā esošiem ceļiem, aicinot valdību atsaukt ierosinātos grozījumus Honkongas izdošanas likumā;

H. tā kā vairāk nekā 70 cilvēktiesību NVO, tostarp *Amnesty International, Human Rights Watch, Human Rights Monitor,* Honkongas Advokātu asociācija un Honkongas Juristu biedrība, nosūtīja kolektīvu vēstuli Likumdošanas padomes vadītājai *Lam,* pieprasot, lai viņas valdība atsauc izdošanas likumu, jo tas apdraud cilvēktiesību ievērošanu;

I. tā kā Honkongas policija izmantoja neliela skaita protestētāju vardarbīgo rīcību kā aizbildinājumu, lai piemērotu nevajadzīgu un pārmērīgu spēku pret miermīlīgo protestētāju vairākumu, tostarp asaru gāzi, gumijas lodes, ar lodītēm pildītus šāviņus (*beanbags*) un piparu izsmidzinātājus, nodēvēja incidentu par nemieriem un līdz ar to arestēja vairākus desmitus cilvēku; tā kā vairākiem cilvēkiem tika izvirzīta apsūdzība par nemieriem, par ko piespriež 10 gadu cietumsodu;

J. tā kā gadu gaitā Honkongas iedzīvotāji ir bijuši liecinieki masveida demonstrācijām, kurās tika pieprasīta demokrātija un Pamatlikuma pilnīga īstenošana, tostarp tā dēvētās "Lietussargu kustības" 2014. gadā organizētajiem protestiem, kā arī demonstrācijām, kas pieprasa plašsaziņas līdzekļu brīvību un cita starpā protestē pret Honkongas grāmattirgotāju pazušanu;

K. tā kā 2015. gada beigās pazuda četri Honkongas pastāvīgie iedzīvotāji, viņu vidū *Gui Minhai,* un viens nerezidents, kas ir saistīts ar izdevniecību "*Mighty Current*" un tās grāmatnīcu; tā kā mēnešus vēlāk parādījās ziņas, ka viņi tiek turēti apcietinājumā kontinentālajā Ķīnā, neatklājot viņu atrašanās vietu; tā kā viens no grāmattirgotājiem, kas atgriezās Honkongā, kopš tā laika ir pārcēlies uz Taivānu, baidoties no izdošanas;

L. tā kā Pamatlikumā ir iekļauti noteikumi, kas nodrošina cilvēktiesību un individuālo brīvību aizsardzību; tā kā Pamatlikuma 27. pantā ir garantēta vārda, preses un publicēšanās brīvība, kā arī pulcēšanās un biedrošanās brīvība un brīvība piedalīties gājienos un demonstrācijās; tā kā Pamatlikuma 45. un 68. pantā ir paredzēts, ka Likumdošanas padomes vadītājs un visi locekļi būtu jāievēlē vispārējās vēlēšanās;

Ceturtdiena, 2019. gada 18. jūlijs

M. tā kā ES atbalsta principu "viena valsts, divas sistēmas" un augstu Honkongas autonomijas pakāpi,

1. aicina HKSAR valdību atsaukt 2019. gada (grozījumu) tiesību aktu par noziedzīgu nodarījumu izdarījušām meklētām personām un savstarpēju palīdzību krimināllietās;

2. aicina HKSAR valdību nekavējoties atbrīvot miermīlīgos protestētājus un visus, kas protestu laikā vai pirms tam aizturēti par savas vārda brīvības izmantošanu miermīlīgā veidā, un atsaukt visas apsūdzības pret viņiem;

3. aicina veikt neatkarīgu, objektīvu, efektīvu un tūlītēju izmeklēšanu par to, kā Honkongas policija izmanto spēku pret protestētājiem;

4. uzsver, ka ES atbalsta daudzas Honkongas iedzīvotāju paustās bažas par ierosinātajām izdošanas reformām un ir darījusi tās zināmas HKSAR valdībai; uzsver, ka tiesību aktam ir tālejošas sekas attiecībā uz Honkongu un tās iedzīvotājiem, ES un ārvalstu pilsoņiem, kā arī uzņēmumu uzticēšanos Honkongā;

5. mudina Honkongu nodrošināt, ka tās tiesību akti joprojām pilnībā atbilst tās starptautiskajām saistībām cilvēktiesību jomā, tostarp noteikumiem, kas paredzēti Starptautiskajā paktā par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*) un ANO Konvencijā pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu;

6. atzīst, ka pēdējo nedēļu laikā nepieredzētus apmērus ir sasniedzis to Honkongas iedzīvotāju skaits, kas iziet ielās, — tiek lēsts, ka 2019. gada 9. jūnijā tas bija vairāk nekā viens miljons cilvēku un vairāk nekā divi miljoni cilvēku nākamajā nedēļā, — galvenokārt miermīlīgās masu demonstrācijās, ko ir izraisījušas lielas bažas par ierosinātajiem izdošanas tiesību aktiem;

7. uzsver, ka Honkongas iedzīvotāju tiesības Honkongā kopumā ir ievērotas, bet pauž nopietnas bažas par to, ka pastāvīgi pasliktinās pilsoņu tiesības, politiskās tiesības un preses brīvība; pauž dziļas bažas par nepieredzēto spiedienu uz žurnālistiem un viņu pieaugošo pašcenzūru, jo īpaši attiecībā uz to, kā tiek atspoguļoti sensitīvi jautājumi, kas skar kontinentālo Ķīnu, vai jautājumi, kuri attiecas uz HKSAR valdību;

8. uzsver, ka Pamatlikumā ir garantēta vārda, preses un publicēšanās brīvība, kā arī pulcēšanās un biedrošanās brīvība un brīvība piedalīties gājienos un demonstrācijās; aicina iestādes Honkongā un Ķīnā nodrošināt, ka tiek aizsargātas cilvēktiesības un pamatbrīvības, kas ietvertas Pamatlikumā visiem iedzīvotājiem;

9. asi nosoda Ķīnas nemitīgo un pieaugošo iejaukšanos Honkongas iekšējās lietās, kā arī Ķīnas neseno apgalvojumu, ka Ķīnas un Lielbritānijas 1984. gada kopīgā deklarācija ir vēsturisks dokuments un līdz ar to vairs nav spēkā; uzsver, ka kopīgā deklarācija paredz, ka Ķīnas valdībai ir saistoši saglabāt Honkongas augsto autonomijas pakāpi un tās tiesības un brīvības;

10. šajā saistībā pauž dziļas bažas par to, ka opozīcijas kandidātiem, viņu vidū *Anges Chow* un bijušajam likumdevējam *Lau Siu-Lai*, netika atļauts balotēties vēlēšanām Likumdošanas padomē sakarā ar viņu politisko piederību vai uzskatiem;

11. aicina ES, tās dalībvalstis un starptautisko sabiedrību strādāt pie tā, lai ieviestu atbilstošus eksporta kontroles mehānismus, lai Ķīnai, un jo īpaši Honkongai, liegtu piekļuvi tehnoloģijām, kuras tiek izmantotas pamattiesību pārkāpšanai;

12. mudina veikt sistemātisku reformu, lai ieviestu tiešas vēlēšanas valdības vadītāja amatā un Likumdošanas padomē, kā noteikts Pamatlikumā, un prasa vienoties par vēlēšanu sistēmu, kas ir kopumā demokrātiska, taisnīga, atklāta un pārredzama un kas dod HKSAR iedzīvotājiem tiesības ievēlēt kandidātus un kandidēt uz ievēlēšanu atlases procesā attiecībā uz visiem vadošajiem amatiem;

13. atkārtoti aicina nekavējoties atbrīvot Zviedrijas valstspiederīgo grāmatizdevēju *Gui Minhai*;

14. uzsver Eiropas Savienības apņemšanos stiprināt demokrātiju, tostarp tiesiskumu, tiesu iestāžu neatkarību, pamattiesības un pamatbrīvības, pārredzamību un informācijas un vārda brīvību Honkongā;

15. atgādina, ka ir svarīgi, lai ES turpinātu izvirzīt jautājumu par cilvēktiesību pārkāpumiem Ķīnā visos politiskajos un cilvēktiesību dialogos ar Ķīnas iestādēm saskaņā ar ES apņemšanos īstenot stingru, skaidru un vienotu nostāju attiecībā uz šo valsti; turklāt atgādina, ka, ņemot vērā Ķīnas pašreizējo reformu procesu un aizvien lielāko aktivitāti globālajā mērogā, tā ir izdarījusi izvēli iekļauties starptautiskajā cilvēktiesību sistēmā, parakstot vairākus starptautiskos cilvēktiesību līgumus; tādēļ aicina ES turpināt dialogu ar Ķīnu, lai nodrošinātu, ka tā izpilda šīs saistības;

16. aicina PV/AP, EĀDD un dalībvalstis pievērst uzmanību visām šīm problēmām un nodrošināt dialogu ar HKSAR un Ķīnas valdībām;

17. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/ Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Ķīnas Tautas Republikas valdībai un parlamentam un Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala gubernatoram un asamblejai.